

## طراحی و سازماندهی حفاظتی - گردشگری باغات حاشیه شهر

(مطالعه موردی: سراب قنبر کرمانشاه)

سجاد شمشیری<sup>\*۱</sup>

[sajjadshamshiri@ut.ac.ir](mailto:sajjadshamshiri@ut.ac.ir)

حسن دارابی<sup>۲</sup>

### چکیده

اکثر شهرهای ایران در کنار زمین‌های حاصلخیز و مساعد برای باغ و فعالیت‌های کشاورزی استقرار دارند؛ بنابراین در حاشیه شهرها باغ و اراضی کشاورزی فراوانی وجود دارد. با گسترش شهرها این اراضی کیفیت روستایی خود را از دست داده‌اند. تحت این شرایط شکی نیست که برای مناطق با ارزش حاشیه شهرها باید مسئولیت بیشتری احساس شود. از سوی دیگر با افزایش جمعیت شهرها از جمله کرمانشاه و نیاز ساکنین به فضای باز و سبز جهت گذراندن اوقات فراغت و تعاملات اجتماعی، نیاز به توسعه مکان‌های جدید در زمینه گذران اوقات فراغت در محدوده شهرها به شدت احساس می‌شود. نقشی که باغات و اراضی کشاورزی از نظر تفریحی و زیبایی‌شناسی دارند، می‌توانند از ساخت و ساز در این مناطق جلوگیری کنند. در این پژوهش ابتدا به بررسی وضعیت موجود باغهای سراب قنبر، با استفاده از دیدگاه اکولوژی منظر، مکان‌های استقرار فعالیت‌ها و کاربری‌های جدید در باغات مشخص شده است. سپس منطقه از لحاظ بصری پهنه‌بندی می‌شود. شناسایی این پهنه‌ها به منظور اعمال راهکارهای اجرایی در جهت بهبود شرایط کل منطقه و همچنین شامل ویژگی‌ها، پتانسیل‌ها و مسایل هر پهنه می‌باشد. در نهایت این مطالعات همراه با تدوین اهداف طراحی و سازماندهی، به صورت طرح راهبردی انجام گرفته است.

**کلمات کلیدی:** اکولوژی سیمای سرزمین، باغ، تغییر کاربری، حاشیه شهر، طراح محیط، طراحی اکولوژیک.

۱- مربی آموزشی گروه فضای سبز دانشگاه سید جمال الدین اسدآبادی، اسدآباد، همدان، ایران\* (مسئول مکاتبات).

۲- استادیار گروه مهندسی طراحی محیط زیست، دانشکده محیط زیست، دانشگاه تهران، تهران